

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 11. An licet justo pluris vendere ob dilatam solutionem pretii, vel
minoris emere ob anticipatam!

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

Christus Matth. 13. innuit hoc licere. 2. Thesaurus non est pars fundi, nec ejus fructus, cum ibi non natus, sed positus fuerit; nec pertinet ad Dominum agri donec eum invenerit, cum thesaurus in nullius bonis sit, *Instit. de rer. divis.* 3. Justum pretium rei petitur, ex communi æstimatione, non ex utilitate soli emptori notâ, quæ est per accidens, & extrinseca rei. Nec emptor tenetur indicare, cum cuilibet liceat uti propriâ scientiâ ad acquirendam rem, quæ nullius est.

Aliud est de venis metallicis, vel alio minerali, quæ latent in agro: nam sunt partes fundi, qui non consistit in sola superficie, sed in tota profunditate usque ad centrum Terræ; aut saltem sunt fructus agri: Ergo sunt Domini agri, & in emptione fundi debet haberi eorum ratio, cum verè simul emantur. Sunt tamen, qui docent, si emens id nesciverit, & bonâ fide emerit, non teneri hoc compensare: quia quæ à nemine cognoscuntur, non æstimantur pretio, sed se habent in æstimatione hominum tanquam si ibi non essent.

Q. II. An licet justo pluri vendere ob dilatam solutionem pretii, vel minoris emere ob anticipatam?

Resp. Neutrum licet, nisi adsit alius titulus justus, ut lucrum cessans, vel damnum emergens. *Est communis. & Constat 1. ex cap. 6.*

Tom. II,

Kk

& cap.

& cap. 10. de usur. 2. Quia res non venderetur, aut emeretur pretio iusto, nam pretium iustum est illud quod aut lege, aut communi æstimatione constitutum currit. Neque pretium debet æstimari ex anticipatione, vel dilatione solutionis: nam perinde iustum est, si illud tunc detur, aut solum post annum. Sola quippe ratio temporis per se nihil confert ad pretium: alioqui usura esset licita, & pecunia numerata esset pretiosior numeranda, quod damnavit Innoc. XI. unde solutio futura per se æqualis est æstimationis cum præsentis. 3. In dilata, vel anticipata solutione est nautium implicitum, & virtuale: nam cum creditor concedit dilationem solutionis, perinde facit, ac si acceptam à debitore pecuniam eidem usque ad tempus mutuaret. Similiter qui solutionem pretii anticipat, idem præstat, ac si nunc mutuam daret pecuniam usque ad tempus mercis accipiendæ. Ratione autem mutui aliquid ultra valorem rei exigere iniustum, ac usurarium est. S. Thom. q. 78. a. 2. ad. 7. *Ex communi* tamen licet numeratâ pecuniâ vendere pretio infimo, non numeratâ summo, quia utrumque iustum est. Hinc iniustum est nunc emere pretio currente triticum tradendum eo tempore, quo speratur plus valiturum. Licet tamen merces emere minore pretio, quàm valeant, cum emuntur, & datur pretium, si verisimiliter putentur minùs valitura tempore, quo

quo tradentur, nam aliàs emptor damnum pateretur.

Not. Mercatoribus, qui credito vendunt merces, non licet plerumque aliquid supra justum pretium exigere ob lucrum cessans: quia raro lucrum eis ideo cessat, imò ordinariè augetur: nam sic vendendo, plures emptores habent, & plures merces vendunt, quam si exigent solutionem presentem, & liberi sunt à periculo, & labore conservandi merces.

Q. 12. *An licet credita, Chirographa, & census minoris emere, quàm contineant, v. g. an jus ad centum nummos solvendos intra annum emi potest numeratis tantum nonaginta?*

Resp. I. Si hæc sint litigiosa, vel si eorum solutio sit incerta, aut cum difficultate, ac molestiis exigenda, ex communi licitè emuntur minoris, quàm contineant: nam tunc in æstimatione communi minùs valent. Hinc ex. l. minùs. ff. de reg. jur. *minùs est actionem habere, quàm rem, quæ scilicet certò, & sine molestiis, ac sumptibus haberi nequit.* Idem dic, si ex tali emptione lucrum cesset, vel damnum oriatur ementi. Non licet tamen ipsis debitoribus ea debita minoris emere, cum sint causa eorum minoris æstimabilitatis, & teneantur ad integram solutionem. Quæstores verò publici, & ii quibus incumbit aliorum debita